

SUVANNO SEUTU

JOULUNA

1973

SUVANTO-SÄÄTÖN JULKAISU N:o 8 1973

Nyt joululaulut kaikuu yössä taas
ja kynttilät ne loistaa valoaan
on aika rakkauden
se täyttää jokaisen
oi jospa aina joulun aika ois!

Taas rukoukseen ihmismielet käy
on läsnä Lapsi, vaikk' ei häntä näy
on aika onnellinen
näet toisen ihmisen
oi jospa aina joulun aika ois!

Voi huomina jo tuskan tuoda taas
mut luota tämän päivän sanomaan
ja silloin salaisuus
jo sulle kirkastuu:
on joulun Lapsi läsnä ainiaan.

Me olemme tottuneet siihen, että joulun aikana lauletaan paljon, ja nimenomaan tietysti joululauluja. Samoin poltetaan kynttilöitä toinen toistaan kauniimmissa tai hauskemmissa kynttilänjaloissa. Meillä on myös tapana hankkia kuusi, joka koristellaan. Sekä ostetaan joulukinkku, joka rasvaa tirsten kuoren sisällä paistetaan. Ylipäänsä meillä on joulunvietossa lukemattomia tapoja, joita ilman mielestämme joulu ei ole joulu.

Joulu on rakkauden aikaa. Sen merkinä ovat esimerkiksi joulu- lahjat. Tunteet toista ihmistä kohtaan lämpenevät. Samoin lämpenevät tunteet Jumalaa kohtaan, käydään kirkossa, ehkä useamman kerran joulun aikana.

On kaunista ja mukavaa, että meillä on kaikki nuo tavat. Meillä ei ole mitään syytä lopettaa perinteellistä joulunviettoamme. Kukaan ei näe varmasti mitään pahaa siinä, että nähdään toinen ihminen, käydään kirkossa ja lauletaan seimen lapsesta.

Mutta meillä ihmisillä on taipu-

musta tunteellisuuteen ja hyvin usein sen mukana pinnallisuuteen. Jos ruvetaan tunteelliseksi Jumalaa kohtaan, ei uskolla ole sijaa. Usko ja tunteet ovat kaksi eri asiaa. Tunteet, sellaiset jotka esimerkiksi kauneus saa esiin, ovat korkeintaan seuraus, ne eivät ole ydin. Siksi olisi hyvä jokaisena jouluna oikein varta vasten pysähtyä miettimään, mikä joulu on, mikä on sen merkitys, ja mitä se merkitsee nimenomaan minulle.

Joulun sanoma on hyvin henkilökohtainen. Se on yksilökeskeinen. On kaunista syödä riisipuroa kynttilöiden valossa ja jakaa pyykkikorillinen lahjoja. Mutta jos joulu jää siihen, se on kuin meidän oma syntymäpäiväm-

me, eikä se syntymäpäivä, joka se itse asiassa on. Joulu on hyvin henkilökohtainen, koska asia, jonka se tuo esille, on henkilökohtainen. Se on henkilökohtainen joululahja jokaiselle. Tämä joululahja ei ole kääritty kauniiseen ja koristeelliseen kääreeseen. Se on paketoitu sellaiseen ulkoiseen pakaukseen, josta sanottiin: "Ei ollut hänellä vartta eikä kauneutta, ei ollut hänellä muotoa johon olimme mielistyneet."

Kaunis ja koristeellinen käärepaperi on meidän itsemme tekemä. Ei se ole haittana jos korostamme paketin sisältöä. Mutta tuo käärepaperi ei saa muodostua pääasiaksi. Kinkku, kulkuset ja lantulaatikko eivät ole pääasia, vaan pääasia on itsensä taivaan ja maan luoja meille jokaiselle antama lahja. Lahjan olemukseen kuuluu, että se saadaan ilmaiseksi, ilman ansiota. Samoin on tyypillistä lahjalle, että se yleensä on otettava vastaan. Kun joku lahjoittaa meille vaikkapa kirjan, emme juuri voi sanoa: "En huoli sitä." Mutta jälkeinpäin se voidaan heittää

Mult'silta - Kuolemanlaakso

Oli toisen sotapäivän ilta talvisodassa kun jouduimme vetäytymään Mult'silta linjasta Kuolemanlaaksoon ja perääntyessä sytyttämään Maanselän kylän talot tuleen. Ryhmäni varajohtaja Nahkurin Kusti pyysi minulta lupaa poiketa vähän sivummalle SYDYTTÄMÄÄN KODINSA TULEEN, koska oli sen ITSE RAKENTANUT. Tietysti lupasin miehelle sen "nautinnon".

Sytytetty Maanselän kylä palaa roihusi, luoden aavemaisen, lepatavan, kuutamotunnelman ohuen hangen pinnalle, kun nousimme

pois, tai kuten ehkä yleisemmin tapahtuu, jättää käyttämättä. On valitettavaa jos paras joululahjamme, Jumalan meille jokaiselle lahjoittama, jää käyttämättä.

Kun joulu on ohi, saattaa arkipäivä lyödä meidät maahan. Lahjan tuottama ilo lakkaa, huolia aiheuttavat ehkä toimeentulovaikeudet, ehkä vialla olevat suhteet toisiin ihmisiin, tai tuo nykyisin niin yleinen ahdistus tulevaisuudesta. Tämän päivän sanoma meile ei lakkaa joulun jälkeen. Jos otamme vastaan lahjan, jos joulun Sana, Jeesus Kristus, saa asua sydämissämme, ei joulu lopu loppiaiseen, vaan jatkuu aina. Meillä on tähän todellinen mahdollisuus. "Katso, minä seison ovella ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä käyn hänen tykönsä sisälle."

Voit joulun elää joka päivä vaan ja parhaan vuotes tulet tuntemaan jos vain joulun lapsi saa sydämessäs asustaa niin silloin joulu luonas aina on.

Heikki Söderström

uusiin aseisiin Kuolemanlaakson linjaan. Nämä pesäkkeet olimme itse YH aikana rakentaneet. Levitäydymme puolustukseen ja tähyilimme palavaan kylään päin, jossa lähestyvä vihollinen valmisteli etenemistä. Tähystäessämme rinteeseen, sinne ilmestyi tutunomainen mies, tuli yli murroksen, ylitti hyökkäysvaunuesteen ja lähestyi linjaamme. Kukas muu hän voi olla kuin Nahkurin Kusti, mies joka lähti polttamaan kotiaan. Kusti kantoi isoa sakkia selässään muun varustuksen lisäksi. Laskeutui rauhallisesti pesäkkeeseen, laskei sakin pesäkkeen laidalle ja sanoi: — Tuokaas pojat tuoppinne ja juokaa, samalla kaivaen säkistä esille ison pullonsuun.

Pojat toivat tuoppinsa ja joivat. Siihen kokoontui Kaustalan Villen ryhmäkin ryypylle.

Poikien siinä maistellessa Kusti kertoi viimeisen Kodissaan käyntinsä historiaa ja naukkaili itsekin. Kertoi panneensa jo viikkoja sitten, kun asuimme kylässä YH aikana, pullon kotiviiniä puksa-

mamaan ja nyt toi sen toisillekin muistoksi viimeisestä kotona käynnistään. Kysäisi: — Miltä se maistuu pojat? — Maistuihan se, hiki-set ja janoiset kun olivat.

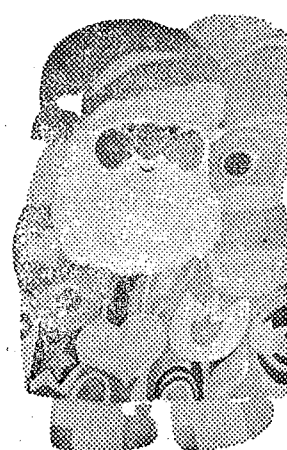
Kusti kertoi edelleen: — Menin ensin navettaan, siellä oli tyhjää, heitin polttopullon. Sehän syttyi! Juoksin tupaan — muistin viinipullon! Hain aitasta säkin, vieritin pullon säkkiin ja pihalle. Tupa ja aitta tuleen!

Nyt olen sitten tässä.

Kustin siinä kertoillessa, viinipullo hiljalleen tyhjeni. Kustin koti samalla hiljalleen hiiltui... Mitä ajatteli mies...?

Ilta hämärtyy, Maanselän kylän hiillos edessämme hehkuu yhä heikommin. Joku tähti taivaalla syttyy kun ryhmitymme aseisiin vihollista kohtaamaan joka jo liikehtii edessämme. Konekiväärin niittää jo tulijoita. Yö tummuu.

Mitä tuo huomina tullessaan? Toistuuko vuoden 1918 historia ja Kuolemanlaakson Kylmänojan vesi punertuu jälleen. Se oli meille sinä yönä arvoitus. A K

TULE JOULU KULTAINEN

TULE KULTAISEN JOULUN MYYMÄLOIHIMME IOULUOSTOKSILLE

— saat kaiken mitä tarvitset

Tuotanto

KESÄN KIRKAS HUOMEN

— On kesän kirkas huomen ja suvi sunnuntain. Ei liiku lehti tuomen, lintukin on vait. Vienosti kukkii pelot ja vaarat vihannoi. Ja hartaat aamun kellot vain rauhaa, rauhaa soi.

Äskettäin kuunnellessani yllä mainittua laulua, avautui hiljalleen muistojen aarrearkku. Muistot johtivat ajatukseni sinne Koti-Karjalaan, rakkaille Suvannon rantamille, Kurikkalan kumpuisille palteille.

Siitä on kulunut yli viisi vuosikymmentä. (Olin silloin pieni pojan nössä). Muistan erittäin hyvin vielä sen keskikesän sunnuntai-aamun. Kun olimme syöneet "murkinan" ja väki hajaantui kukin omille teilleen, jäin palvelijamme Saaran kanssa tupaan. Saara aukaisi ikkunan ja otti minut syliinsä. Hän rupesti siinä kuvailemaan kuinka kauniilta luonto näyttää, kuinka kauniit ovat kukkaset, kuinka heinä heilimöi.

Mutta, Saaran katse alkoi kantautua yhä kauemmas. Sitten Saara alkoi itkeä. Minä kysyin: — Miksi sinä itket? Saara sanoi: — Voi Lauri pojuseni, kun sinä ymmärtäisit, kuinka kova ikävä Saarella on, etenkin näin sunnuntaisin. Sydän on pakautumaisillaan. Olen pakolaisena vieraalla maalla, vieraitten ihmisten parissa, joista useimmat eivät katsele meikäläistä suopein silmin. Kuinka kova kaipuu on nytkin sinne kotitanhuville. Siellä olisi ollut sukulaiseni, ystäväni, tuttavani, ennen kaikkea oma koti ja oma perheeni. Mieheni vietiin, hänestä en ole sen jälkeen mitään kuullut. Vappu-tyttöseni on täällä jossain. Miksi Jumala voi olla niin kova meidän heimoa kohtaan?... Iltaisin, kun menen levolle, pyydän Jumalalta, että Hän

suojelisi ja varjelisi miestäni, äitiäni ja isääni, että heillä olisi hyvä olla.

Lapsen järjellä ajattelin kuinka hyvä minun on olla: On äiti, on isä, oma koti ja niin turvallista tepastella omilla tanhuvilla.

Kuka olisi silloin uskonut, että joutuisimme saman vasaran alle.

Jos nyt rupeaisin lähemmin kertomaan Saarasta ja hänen työsarastaan. Hän oli noin 30-vuotias, sopeutuvainen ja työteliäs. Nuoresta iästään huolimatta hänen kuulonsa oli heikentynyt. Häneltä kävivät sekä naisten, että miesten työt. Erikoisesti häntä kiinnostivat hevoset ja niitähän, Luojan kiitos, meillä oli. Tallissa hevosten parissa hän todella viihtyi. Niihin aikoihin syntyi talliin pari ori-varsa, joista Saara otti omaksi kasvatikseen toisen, antoi sille nimeksi Vouti. Muistan kuinka tärkeä hänelle tämä varsa oli. Hän hoiti sitä kuin omaa pienokaistaan. Sille juteltiin, juoksutettiin ja ennen kaikkea kasvatettiin jo sitä silmällä pitäen, että kun aika koittaa, niin tarjottaisiin kankirjaan. Koittihan sekin aika. Saara ei olisi malttanut olla poissa tästä tilaisuudesta, mutta mikäs auttoi, kun miehet sanoivat: — Ei!

Vaikka kotiväki yritti jutella mistä tahansa, niin Saaran ajatukset olivat: Missä ihmeessä ne miehet viipyvät?... Jos ei se Vouti ole läpäissyt kokeitakaan?

Kun miehet ja hevoset palasivat, kävi Saara yhä tuskaisemmaksi. Miehet olivat olevinaan vähän allapäin ja vähäpuheisia... Sitten kun öljylamppu oli sytytetty, panivat miehet kankirjatoistuksen pöydälle. Saara alkoi sitä tutkistella. Siinä oli jos jon-

kinlaisia numeroita ja arvosteluja. Sitten nousi myrsky! Miehet ihmettelivät: — No, mikäs nyt? — Paperissa lukee: Vanha takapuoli! Mistä ihmeestä näin nuorelle hevoselle on löytynyt vanha takapuoli? Kuka kumman konsulentti on tämän kirjoittanut? Kunpa minä saisin sen herran kanssa keskustella! Miehet oikaisivat: — Siinä lukee vankka niin rauhoittui Saarakin.

Vuosien kuluttua rakennettiin pikku-pappila Kirkkojoen rantaan. Nuorella pastorilla taisi olla vähän hevosmiesverta suonissa. Saara muutti pastorille hevosten hoitajaksi. Myös siellä oli nuori hevosen varsa, josta Saara ajatteli kasvatata oikein mallihevosena. Kuinkas ollakkaan, varsa alkoi hankailla ja syyhytellä itseään. Saara arveli: — Nyt on lääkitemisen aika. Hän kysyi: — Onko talossa "kirassia"? Ja olihan sitä. Mikä ihmeen muistiharha lienee Saaralle tullut: Meni ja voiteli varsan laimentamattomalla petroolilla. Arvaahan sen, kuinka siinä kävi: Takkuinen karva lähti ja ihokin tulehtui. Kesti kauan, kauan, ennen kuin tästä toipuivat Saara että varsa.

Nykyisin Saara viettää elämänsä ehtoota Lokalahdella. Kuinka minä osaisin Sinua Saara kiittää omasta ja omaisteni puolesta, uhrautuvaisuudestasi ja niistä kulan arvoisista neuvoista joilla Sinä opastit minuakin elämäni taivalle.

Se kyynel onnen ompi ja auvo taivaisten, kun tietää, että saapi tään matkan maallisen tyynesti päättää kerran, lepohon uinahtaa. On siellä luona Herran ain suvi sunnuntai.

Loviisan poika Lauri

Muistoja Suvannon rantamilta

Ajatuksen polku jouluaikaan kulkee synnyinmaille Karjalaan, lapsuusajan kotiin, kylänlaitaan, kotijärven rantaan rauhaan.

Näin jouluiheen aikaan varmaankin moni meistä viivähtää hetkisen syntymäkotiaan muistellen. — Uskomme, että me, jotka olemme syntyneet ja kasvaneet Suvannon rannoilla, kuljemme muistoissamme niitä rantapolkuja, joita lapsina jo nuorina saimme kulkea. — Suvannon tuntumassa vietimme osan elämämme kauneimmista vuosista. — Kotijärven kasvot vaihtelivat. Se kimalteli lempeästi, tyyniä, kuutamoisina öinä ja toisinaan sen raskaat laineet vyöryivät harmaina kun tuulenpojat niitä ajelivat. — Elämämme kehyksenä oli Suvanto, kotijärvi — moni-ilmeinen, niinkuin itse elämä.

Kun olen eräs monista Suvannon rannan kasvateista, niin ajattelin kertoilla vähän vuosikymmien takaisista lapsuuden muistoista. Näin jälkeempäin tarkastetuina korostuvat asioiden koomilliset puolet, vaikka aikanaan eivät kaikki kommellukset tuntuneet huvittavilta.

Lapsuuskotini oli vaatimaton aineellisesti katsottuna, mutta henkistä rikkautta siellä oli paljon tarjolla. Musiikki oli tärkeällä paikalla. Isä soitti viulua ja lauloi

usein. Äiti soitti Väinämöisen kanelta. Me lapset osallistuimme myöskin näihin harrastuksiin. — Tietysti meillä olivat omat leikkimme, joihin kuuluivat kesäisin uinti Suvannossa ja talvisin mäenlasku entisellä Suvannon rantapenkereiltä, jotka olivat jääneet melkoisen matkan päähän järven vesirajasta. Mäet olivat hyvät ja liuku niin pitkä, että se vei kauaksi Suvannon jälle.

Eräs kesäinen uintimatka on jäänyt erikoisesti mieleeni. — Silloin olin lähempänä elämänraja kuin koskaan muulloin tietoisesti olen ollut. — Kun menimme uimaan, niin järvi aaltoili sameana, nostaen pohjamaata. Jouduin jotenkin, ehkä rantaviivan kaarevuuden tähden, liian syvälle. Pohja katosi jalkojen alta ja vesi löi ylitseni. Olin jo tajuttomuuden rajamailla kun uimassa kanssani ollut naapurin tyttö huomasi tilanteen ja ehti viime tingassa apuun. — Tapaus tuli tietysti aikanaan vanhempien tietoon ja sain äidiltä pienen läimäyksen rangaistukseksi varomattomuudesta. — Naapurin tytön osa oli parempi. — Hän sai leninkikankaan palkkioksi hengen pelastamisesta.

Suvannon rannalla, Kustassaniemessä, asui isoäiti, kylänmummo, niinkuin häntä nimitettiin. Hänen luokseen teimme sisareni kanssa joskus matkoja. — Kotikommento oli sellainen, että kun aioimme lähteä mummolle, niin isältä oli saatava matkalupa. Kerran olimme taas lähdössä ja menimme isältä lupaa pyytämään. Isä oli sillä kertaa pellonperällä kivenkuoppaa kaivamassa. — Lupa saatiin ja hyvänmielen höyryssä riensimme äidin luokse. Äiti antoi tuliaisit mummulle vietäväksi. Tuliaisina oli tavallisesti vehnäsletti.

Niin tytöt sitten lähtivät tepas-

telemaan kohti mummolaa. — Matka Mustaanneemeen oli pitkänpuoleinen, kun se oli jalkaisin tehtävä. — Maantie kulki Ukkosen kaupan ohi ja Tenkasen myllyn vieritse kohti Suvannon rantaa. Siinä tädin talo oli matkan varrella ja siellä sopi poiketa, joskin kiire perille tahtoi olla niin kova, ettei menomatalla malttanut sinnekään mennä. Suvannon rantaviivaa oli käveltävä pitkälti ennen kuin mummon mökki alkoi näkyä. — Perille päästyä korvautuivat omatkin vaivat, niin hauskaa siellä oli. — Sukulaisissa käynti Riiskassa olivat aina lapsille juhlamatkoja. Usein kävimme siellä äidinkin mukana.

Lasten senaikaiseen työhön kului kaupassa käynti Ukkosen "Ale-kalla". Kotiin oli ostettava muun tavarain ohessa lamppuöljyä, "kirassia" niinkuin sitä yleisesti nimitettiin. Se oli tärkeä valonlähde, kun ei ollut sähkövaloja. — Muistiin on jäänyt jokunen huvittava tapaus näiltä kauppareissuilta. — Sisareni kanssa olimme taas kerran kaupamatkalla ja tietysti jalkaisin. Ikää lienee ollut jonkin verran alle kouluikä. — Miten liekin ollut niin kiire kaupasta kotiin, ettei ollut aikaa odottaa täherahoja. — Siitä varmaankin kotona huomautettiin, kun toisella kertaa kaupassa käydessämme olimme oppivaisemmat. — Kun ostokset olivat suoritettut, niin jäimme kauppaan istumaan ja odottamaan viipymisen syytä. Ilmoitimme odottavamme täherahoja. — Lasku taisi jäädä kuitenkin sillä kertaa velan puolelle, joten odotus meni turhaksi.

Muistojen kerälle on kertynyt monenväristä lankaa vuosikymmien kuluessa. — Olen vähän purkanut tätä muistojen kerän monivivahteista sisältöä. — Osa lan-

NIEMELÄN
VALOKOPIO-
LAITOS

Puhelin 24 522

Hämeenlinna

Joulumuistoja Keljasta

Terveisiä ensinnäkin täältä Kesälahdelta, Puruveden rantamilta Karjalasta, jossa olen viettänyt tätä elämäni pian 28 vuotta. Olen maalaistalon emäntä, hoidan karjaa ja on minulla vielä paljon harastuksiakin, että aina vaan päivä tahtoo liian lyhyeksi käydä. Lapsemme ovat jo pian aikuisia. Vanhin jo naimisissakin ollut jo usean vuoden ja nuorin, ainoa poikamme, käy kansalaiskoulua. Nuorin tyttäremme käy Joensuussa asti työssä, viikonloput vain viettää kotona. Olen oikein tyytyväinen elämäni ja osaani. Ennen kaikkea kiitos Korkeimmalle kun saan olla terveenä, se on suurin rikkaus täällä maan päällä. Mieheni on ahkera työmyyrä. Aivan paljasjalainen Kesälahtelainen. Laskee leikkiä, että sai tuon "Sakkolan porsaan" "sotasaaliikseen", kun sota-aikana tutustuimme. Kävi kerran Keljassa kyläilemässä ja siitä se alkoi! Sodan jälkeen alkoi myös yhteinen taival ja onnellista on elämä ollutkin. Onhan ollut iloja ja surujakin, mutta niinhän se pitääkin olla.

Muistelen erikoisien usein niitä lapsuuteni jouluja siellä rakkaassa syntymäkylässäni Keljassa. Se oli mukavaa aikaa, kun lapsen herkillä mielellä uskoi joulupukkiin.

gasta on harmaata ja mustaa, mutta on myöskin värikästä, punaista ja kullanhoidoistakin. — Elämä on ollut rikasta, moni-ilmeistä, niinkuin oli kotijärvemme Suvannon alati vaihtuva pinta. Ajatuksen polku joulunaikaan usein kulkee aikaan menneeseen. Miten rikas elo olla voikaan! Sydän puhkeavi kiitokseen.

E T

Aina kun aatto-iltana isä hävisi, hevosta illastamaan sanoi lähtevänsä, silloin kun kuusen ympärillä piti leikkiä niin oveen koputettiin, silloin kyllä juoksin nopeaan mummon selän taakse piiloon. Joulupukki kun aukaisi oven ja tuli sisään jakaen joululahjoja. Yöllä ei uni tahtonut tulla silmään vaikka lahjat olivat vieressä. Oli jännää odotusta lähteä aamulla, kulkusten soidessa joulukirkkoon.

Kyllä oli kaunis Sakkolan kirkko jouluna juhlaavastuksessaan. Kauneimpia näkyjä lapsuuteni ajoilta. Jouluvirsi ja kirkkoherra Liesmaan saarna, kun hän puhui siitä Suurimmasta Joululahjasta, joka ei koskaan katoa tämän maailman ajan mukana, jäivät myös mieleen.

Toivon sydämeistäni, että kerran pääsisimme kaikkien sakkolalaisten tuttuja ja tuntemattomien ja rakkaiden omaistemme kanssa, jotka ovat jo edellä menneet, siihen Suureen Joulukirkkoon joka ei koskaan lopu.

Myöhemmin kun tulin kouluikäni, oli aina jännää odotusta se kuusijuhla Haparaisten kansakoululla ja tonttuleikit siellä: — Tip-sun, tapsun... Kun olin silloin lapsena pienikasvuinen, niin kelpasin joka vuosi tonttuleikkiin. Äiti aivan jo hätäili kotona milloin oli harjoituspäivä ja kerkesi käydä hämärtämään, joskus oli aivan pimeäkin kun saavuin kotiin.

Kuusijuhlaan mentiin hevosella äidin ja isän kanssa ja oli hauskaa. Siellä koululla oli silloin paljon hevosia, kolmesta kylästä, ai-

van kuin kirkonmäellä. Minulla oli myös aina runo joka juhlassa. Lienee ollut isän perintöä. — Oli paljon ohjelmaa, lopussa aina pitkä näytelmäkin. Muistan vielä sen kuun tervetuloisenkin eräessä joulujuhlissa.

Teurastuspäivä oli myös joulun alla. Äitini vei aina "tappajaisia" "Sussun-Jussille" ja Karvasen Villen Liisalle, heillä kun ei ollut itsellään sikaa. Ja olihan siellä tapankin viedä lämpimäisiä naapuriin paistopäivänä, sillä ainahan ne olivat "toista toisen vehnäset".

Kyllä ne lapsuuden joulut olivat jollakin lailla rikkaampia ja kauniimpia muistoja sieltä Sakkolasta, jossa ei enää voi kuin muistoissa käydä.

Se joululahjojen valmistus oli myös mukavaa puuhaa, kun piti aina salassa tehdä, ettei vain kukaan näkisi. Olin siinä kouluikäni kynnyksellä kun valmistin äidille merkattua pöytäliinaa, sellaista pienemmän kokoista ja aina iltaisin piti käydä sitä "Helulla" tekemässä, ettei vaan kukaan kotona näkisi. — Kyllä aattoiltana oli äiti iloinen, kun sai tuon pehmeän paketin, samoin minulla itselläni oli hyvä antajan mieli.

Kerron tässä lopuksi vielä erään "Sussu-Jussin runon kun olin mäkettä laskemassa:

Voi piikarukka pienoinen,
kun on siun palttois lumenen.
Taisit itse langeta,
sukset lunta kangeta?
— Älä taita suksijais,
lumehuta nuttujais!

Lähetön Teille kaikille sakkolalaisille, täältä kaukaa Karjalasta, siunausrikasta Vapahtajamme syntymäjuhlaa.

Yks alamäen tyttö

Lyydia Viitikko

Kulkurin kuusi

On kulkuri matkannut monella tiellä.

*Elänyt jouluja täällä ja siellä.
Valoista joulun on nähnyt jo unta,
syksyn yöhön toivonut lunta.*

Lapsuusjoulut, ne hämärään haipuu.

*Sodan suruiset valot,
ei sinnekään kaipuu.*

*Kulkurin kuuset, nekö muistoja toisi,
joiden matkassa murheita oisi?*

*Vierivät vuodet, taa siirtyvät salot.
Kirkkaana loistaa taas edessä valot.*

*Satanut lunta. On valkea maa.
Tie tumma jo jäänyt kulkurin taa?*

Joulu on Ylhäältä, Hyvyyttä sieltä.

Kuusen luo kutsuvat kulkurin tieltä.

*Ei kauaksi enää kulkijan kaipuu.
Mieli jouluun tyyntyy ja taipuu.*

Viljo Purontaa

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Juhlasunnuntai

Sanotaan, hyvällä lapsella on monta nimeä, niin myös mieles-täni tällä pyhäinpäivällä. Aikai-semman nimen, pyhäinmiesten päi-vä, on kirkolliskokous muuttanut Pyhäinpäiväksi. Onko ollut aja-tuksen lähtökohtana se, että on ollut myös pyhiä naisia. Sitä en pysty sanomaan, enkä määrittelemään ketä ovat olleet nämä pyhät ihmiset, joille pyhäinpäivä on omistettu. Eikä se ollut tarkoituk-senikaan.

Vainajien päivää vietetään myös pyhäinpäivänä. Kaunis tapa.

Nimi Kekri liittyy samoin läheisesti pyhäinpäivään, jopa valta-kunnallista kekri-juhlaa vietetään pyhäinpäivänä.

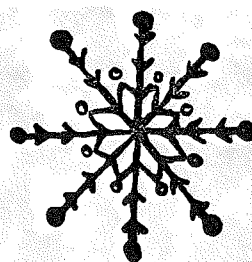
Tämä kekri-nimitys oli meillä Karjalassa hyvin vähäisesti käy-tössä. Kun taas nimi juhlasunnun-tai tunnettiin ainakin Sakkolassa aika yleisesti. Ja niistä tavoista, jotka liittyivät sakkolalaiseen juh-lasunnuntaihin aion tässä kuvailla.

Vanha sanonta kuului näin: — Juhlasunnuntain piäsiit minijät ol-jamii, piijat ja rengit apaleivillie, mutta talo tyttö ja poika saivat olla aina remmissä!

Oljaimissa käytyminen ja oleminen on vanhemmalle välle tuttua, mutta kerron siitä nyt omia aja-tuksiani: — Kun minijä meni taloon, ensinnäkin hänen olisi pi-tänyt osata tehdä kaikkea talon töitä, sekä keretä mukaan joka työhön. Siitä piti tietysti huolen anoppi. Anoppi on kautta aikojen

maalattu jos jonkinlaiseksi hir-viöksi minijän silmissä. Näitä "hirviöitä" saattoi siihen aikaan olla talossa useampiakin. Esimer-kiksi naimaijän ylittänyt ikäneito, nato, joka saattoi puskea kateu-desta johtuvan kiukkunsa nuorelle minijälle. Ja luultavasti näissä vanhoissapiioissa oli sellaisia "hir-viöitä", koska vanha sanonta ker-too heistä näin: — Paremp kym-menä kyttyy, ko yks neavo nappu-lainen (kyty oli aviomiehen veli, nato sisar). Ei se varmaan mikään ihanuus ollut olla isossa perheessä minijänä, siksi tämä oljaimissa käyminen olikin järjestetty ikään-kuin lomaksi minijälle. Syksyllä kun kaikki syystyöt oli saatu pää-tökseen, pellavatkun loukutettua, lipsuttua ja harjattua, sai miniä luvan lähteä oljamiin, joka yleisemmin tapahtui juuri juhlasun-nuntaina. Isä kävi "oppimassa" (hakemassa) tyttärensä oljamiin, joka aika oli noin pari—kolme viikkoa. Minkä jälkeen nuori avio-mies haki nuorikkonsa takaisin kotiinsa. Mutta hakemaan ei sopi-nut mennä ilman tuliaisia. Yleisin tapa oli tuoda anopille sukat ja kengät, appiukolle tietysti asiaan kuuluva pullo. Mitä pitempi, sitä parempi! Ahkerasti ne appiukot olivat kaapilla käyneetkin, jopa tarjosivat vävyilleenkin "väkeviä", niiden parin päivän aikana, minkä vävy viipyi "oppimassa".

"Apaleivät" leivät eli "vuorovii-kot" liittyivät myös juhlasunnun-taihin. Siihen aikaan kun varsi-naista kesälomaa ei vielä tunnettu, pääsivät myös piat ja rengit syys-töiden jälkeen "vuoroviikoilleen" (lomalle). Evääksi heille laitettiin "apaleivät". Mitä oli sitten tämä apaleipä? Sanassa sanotaan: — Kaikki mitä ruumiin ravintoon ja tarpeisiin kuuluu. Aivan näin laaja

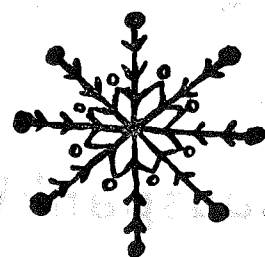

käsite ei "apaleipä" kumminkaan ollut. Mutta aika monta sorttua siihen "lampsakkoon" (kotona teh-ty pellavainen pussi) pistettiin, leipää, jauhoja, ryynejä, voita, li-haa ym. Juhlalauantaina saatet-tiin palvelusväki "apaleipineen" kotiinsa, tahi kellä ei ollut kotia, sinne mihin itse halusi mennä vuo-roviikkoaan viettämään. Nämä "vuoroviikot" kestivät tavallisesti kaksi viikkoa, jonka jälkeen asian-omaiset palasivat työpaikkoihinsa, joko entiseen taikka uuteen. Sillä palvelusväen työvuosi päättyi näin syksyllä.

Kolmas tapa, joka tunnettiin Sakkolassa ja liittyy myös juhla-sunnuntaihin oli "läppyö-pyhä"! Tämä tapa juontaa mielestäni kan-santaruun, joka kertoo naimaikäi-sestä tytöstä, jonka mieli oli mie-helään, mutta ei ollut vielä hänen kohdalleen sattunut. Tarun kerto-man mukaan tyttö käveli juhla-sunnuntaina kirkon käytävää pit-kin aina kirkonristille saakka, jos-sa pyörähti ympäri, läppäsi käm-menellään takamustaan, lausuen: — Tähä jäin tänä vuon!

Tästä tapahtumasta oli muodos-tunut ainakin Sakkolaan sellainen kansantapa, että pojat juhlasun-nuntaina varustautuivat kirkon-portille varttumaan kun tytöt tuli-vat kirkosta. Läiskäyttivät heitä kämmenellään takamuksille, lau-suen: — Tähä jäit tänä vuon! Tämä tietysti tapahtui kaikki leik-kimielessä, mutta säilyi tapana aina talvisotaan saakka.

Tässä olen kuvannut juhlasun-nuntain viettoa Sakkolassa oman

Olipa se joulukyyti

Joulukirkosta oli palattu laivala. Tämä oli jokaiselle mukana olleelle ennen kokematon elämys. Näin ei ollut tapahtunut koskaan ennen, että Suvanto-järvi lainehti jouluna ja joulukirkkoon ajettiin kohmeista, kumisevaa, maantietä kiesejä käyttäen. Kun oli täysin tyyni sää, joka jo seuraavana yönä kattoi järven kirkkaaseen, laivan kulun estävään, jäähän, uskalsi laivan kippari ottaa "Suvanto"-laivaan jopa yhlästä. Eihän ke-tään voinut rannalle jättää, sillä joululaulussakin kehoitetaan: — Taavetti ja Tiina nouskaa kan-noille!

Joskin tämä jouluinen kirkko-matka oli jokaiselle mukanaoleval-le uusi elämys ja mieleen painuva kokemus, muuttui ihminen maan-tien päähän päästyään entiseksi syntiseksi, arvostaan kilpailevaksi ihmiseksi. Vain sillä eroituksella ja kiireellä, että emännän, isännän ja hevosen keskinäiset arvojärjes-tykset oli nyt mitattava totuttua toistavertaa lyhyemmällä matkal-la. Tämä pisti jo laivasta poistues-sa monen emännän ja isännän touhuihin lisä tohinaa.

Laivan purkaessa kirkkoväkeä

näkemykseni mukaan. Ja kun minä ajattelen sitä sen aikaista elämää siellä Karjalassa, niin tuntuu kuin se olisi ollut yhtä juhlasunnun-taita koko elämä, verrattuna tä-hän nykyajan kiireeseen kilpa-juoksuun.

Lopuksi jonkinlaisena toiveena tulee ajatus mieleen, että milloin koittaa sen juhlasunnuntaina aamu, jolloin pääsemme vapaasti katsomaan Karjalaa, viemässä kukkaterveiset rakkaitemme hau-doille.

V K

huurteiselle laiturille, alkoivat jo nuoremmat hevoset hermostu-neesti kuopia kohmeista maata. Mutta, Simon ja Helenan jo monia vuosia hölkytellyt tamma söi vielä kaikessa rauhassa eväsheiniään, sen enempää tämän maailman hälinästä hätääntymättä.

Myös Simo ja Helena poistuvat laivasta. Emäntä piti jo pientä pärpystä, kiirehti mieheensä lisää liikettä: — Mitä sie siel oikei kä-päjät? Viel peho toaks! Siul ei olt aika laivas... Jot mie muka piin kiäjest kii laivas? Nii mie piinki! Jos ois vaikka laiva pimiä koa-tunt, ni ois ies kuolt yhes. Mut nyt onki elämä-hetket ies ja sie et siit jouvu mihikiä... Myö olloa kohta vihoviimosisi koko kyläläisist. Näin neuvoi emäntä. Simo oli luonteel-taan tulinen ja kiivas, ei silti kos-kaan turhan kiireellinen. Nytkin hevosen päästettyään nousi rau-hallisesti emäntänsä viereen ja ohjasti ajokin laivarannasta nou-sevan maantien päähän, joka lähti nousemaan pitkää ja jyrkkää tör-mää ylös.

Kun he olivat päässeet matkan-teon alkuun, hurahti heti hyvä liinakko-hevonen ohi, vain pystyin-päin istuvan emännän huivin sip-pulat vingahtivat ohituksen aika-na. Tämä oli jo liikaa Helenalle: — Siit sen näit, ko män! Toinen pittiä jo peräst! Sie et uo mies etkä mikkiä ja siul on koakki ies! Tätä kipijä ja häpijiä mie en kasele! Mätä hevosta selkiä minkä jaksat!

Tämä jo jysähti ukon päässä. Hän nousi seisomaan ja ohjien perät alkoivat takoa hevosen lau-tasille. Viiksien alta puksahti joulurauhaan täysin sopimattomia sanoja. Hevonen vaikka paljon kokenut olikin, ei ollut tällaista koskaan kokenut ja hätääntyi

laukkaamaan. Jatkuvasti putoili pamahuksia selkään ja hevonen senkuin äityi menemään. Näin jat-kui tämä ennen näkemätön meno ylämäet, tasaiset matkat ja ala-maat.

Helena, vaikka olikin topakka ja ronski ihminen, hätääntyi mo-komasta menosta, nutristi suunsa suppuun ja veti hartiasaalin pään-sä päälle, peittäen kasvonsa näky-viltä. Kun tämä meno ei tuntunut ollenkaan loppuvan, tuli Helenalle jo hätäkäteen: — kuinka saa kim-paantuneen ukon asettumaan aloil-leen.

Kun suostutteluista ei ollut apua, pillautti Helena itkuun: — Kaikha meitä kohta ilventeät. Koko kyläväk nauroa tätä jumala-tonta mähnyö ja viel jouluamun! Helpota hyvä mies, miul kelpoa just sellane kyyt ko hevone suo-teillie mähnyö.

— Miul ei piisoo tämäkeä vauht nyt, puhisi Simo. Nyt teä synnin-sakki ajoaki akkoase suoroa piätä jouluoamun h-tii!

— Anna antieks rakas ukko, voitotti Helena. Ko käi nii sisul ko kaik meinasit mähny sivutse. Ja nyt en sano mittiä. Aja nii kovast ko heposestais ikäinniä irt lähtyö!

Simolta jo helpotti pahin kiukun puuska ja hellitti heilumisen, laski

**Hyvää Joulua
ja Onnea
uudelle vuodelle**

toivottaa
Lempäälän Pyörä

viuhkan ylös. — Senki iletös, sei-sattu het. Et sie soa sitä liikkiel, sihahti Helena.

Tuos on, aja itse, tärytti Simo. Ko mie en hevosen kans ossoa männä hiljoa enkä kovast ni mie en aja vaik palasin silmil keikut! Aja nyt, jos sattui lopultki jetsul-lie mänemeä!

Enkä aja! Uot aika tulkukko. Ko mie vähä voa neuvon ni tuolase meno piästä ilmoille. Tusahuu asjatta, ko oisit iha älytö!

Uon älytö tai älylline, mut mie en tänä vuon aja askeltakkoa ja alkoi kömpiä pois kieseistä.

Etkä mönki mihikiä!

Samalla lähestyi takaa musta hevonen jonka kieseissä istui mies ja nainen. Helena vilkaisi taakseen ja samalla tempaisi ohjat käsiinsä ja sihi: — Senki, senki, senki leipäsus! Tempoili hevosen holk-kään. Istuu viel vihity vaimo puo-lel. Ja sie et miä sivutse vaik tuoho paikkaa kuukahettais. Hele-na nyki ja huiteli. Matka jatkui. Takana oleva ei uskaltanut yrittää ohitusta kun näki naisen ohjak-sissa. Huutelivat vain: — Johan joulu joutunut, kun on akka aja-massa. Silloin onkin itse peijakas piiskamiehen.

Helena ei hymyillyt, eikä tunte-nut jouluiloa.

Kun kotona oli kirkkokahvit juotu ja rinnan kohoilu tasaantu-nut sanoa pamautti:

Het ens vuuve toisen päin meät puuloakiuko puhheil ja miu kot-metsästäin luvetta nii monta puu-tako uus hevone maksoa. Tiän nykyse kokkapolve kyytii mie en lähe ikipäivän. Miu jouluja in ei ikinä hevone eikä mies pilloa!

Viljo Purontaa

Ahon reunalta

Koettaessani täyttää toimitta-jan kehoitusta: — Kirjoita lehden joulunumeroon, — jotain joulusta! Tunnen itseni niin tyhjäksi kuin koiran kaluama ja hylkäämä luo. Eihän tämän otsikon alla voi käy-dä kuvaillemaan syvällistä joulun sanomaa ihmiselle, ne tunnelmat ja tunteet saa jokainen saapues-saan kuulemaan joulun kellojen yli avaruuksien kantamaa viestiä. Turvaudun taas lapsuuden ajan muistoon. Minä en osaa tätäkään selvittää, miksi aina joulun mu-kana palaa muistot lapsuuden?

Aitassa, huoneessa, näin Sakkolassa sanottiin, oli iso kirstu täyn-nään vanhoja "Kyläkirjaston ku-valehtiä" ja joululehtiä.

Tämä "Kyläkirjaston kuvalehti oli nykyisen Suomen Kuvalehden alkuperäinen nimi, ilmestyessään vuosisadan vaihteen aikoina. Jou-lulehtien joukossa oli lehti, jonka nimeä en muista, muistan vaan siinä olleen runon. Joululehden oli-vat julkaisseet Simo Karvanen Sakkolan Petäjärveltä ja Tuomas Monto Raudun Orjansaaresta, nuori kynäilijä, samoin kun Simo-kin. Monto käytti nimimerkkiä "Korven Tuomo", avustajana oli nähtävästi ollut myös Aleksanteri Aava, kerrotaan heidän näinä ai-koina olleen paljon yhdessä. Runo, joka oli muistooni jäänyt, sen vuoksi, että tunsin sen tekijän Si-mo Karvasen, kuului:

Rannalla istuu poika-parka,
yksin istuu, oi!

Ulapalla soutaa alli-sorsa,
Ahdin kannel soi.

Jäikö tämä runo mieleeni, että se miellytti minua, se oli niin luon-non läheinen, sen rytmissä soi ala-kuloisuuden ikävä. Asetin mieliku-vassani tämän rannalla istuvan poika-paran Joutsjärven rantaan,

en Lännäjärven, siksi että Jouts-järven näkymä oli alakuloinen suo-rantoinen, vain lyhyen hetken kevään kuulakkaina päivinä, sen rannoilla kukki suopursu voimak-kain tuoksuin. Suurimman osan suvesta sen näkymät oli syksyn harmaat, ikävä lepäsi sen kulmil-la. Näillä laineilla sousi näin alli-sorsa.

Lännäjärvi, sen aalloille asetin Topeliuksen valkeat joutsenet sou-tamaan yli soljuvan veen, varjoon koivuun tuuheain. Näin runoilija sanoo: — Se ompi onni kallehin ken näitä rakastaa... Eihän sinne voinut viedä istumaan yksinäistä poikaparkaa. Näin minä kuvitte-lin, silloin kauan sitten, kun tätä runoa luvlin. En tiedä minne ran-nalle runon tekijä ajatuksissaan poikansa asetti.

Näin kulkee miehen aatos, sanoi Jukolan Jussikin, sitä tässä ihmet-telen minäkin, eik ötämä olisi so-pinut paremmin juhannuksen muistoihin, kun joulun. Ihmeitä on elämä täysi, niistä suurin on Jou-lun Ihme!

Viki

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Kyläjuhla

Haitermaan ja Pannusaaren kyläjuhlaa vietettiin taas viime Mikkelinpäivänä Lempäälässä.

Aluksi kokoonnuttii jumalan-palvelukseen Lempäälän kirkkoon, josta siirryimme kirkkopuistoon Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkin luo. Täällä hiljen-nyimme hetkeksi omaistemme muistoihin, kun Eino Koiranen, Aimo Kuisma ja Usko Koiranen laskivat muistomerkille kauniin kukkalaitteen. Puhuessaan Usko Koiranen palautti mieliimme niitä entisiä aikoja kotiseudultamme Sakkolassa, josta me olemme tän-ne tulleet, mutta omaistemme rak-kain osa on jäänyt lepäämään sinne rajan taa. Heidän hautoja-kaan emme edes pääse katsomaan, tai hoitamaan, vaan tyydymme tämän muistomerkin äärellä edes hetken huomioimaan heidän muis-toaan. Kuitenkin meidän on muis-tettava noita menetettyjä omai-siamme ja ystäviämme aina, sillä olemmehan heiltä saaneet monet arvokkaat elämän ohjeet jo lap-sena ollessamme, mutta olemme-han useankin neuvon ja varoituk-sen tullut huomaamaan, monesti, jopa liian myöhään.

Samoin meidän on muistettava myös niitä sankariveljiämme ja sisariamme joiden osaksi tuli pois-tua joukostamme meidän edes-tämme, vapauttamalla meille isän-maan, oman elämänsä ja myös kotikontujemme menetyksestä, ku-ten oman runoilijamme Aleksan-teri Aavan säkeet Sakkolan san-karipatsaassa kiveen hakattuna osuvasti ilmaisevat: — Jotka an-toivat elämän, hengen urhot uhra-sivat puolesta ihanan Suomen, eestä kontujen kotoisten...

Kirkolta siirryttiin välittömästi Lempäälän Vesilahden yhteiskou-lun teinisiin, jossa emännät oli-

vat jo ehtineet kattaa pitkän pöy-dän, tarjotakseen meille kylä-kokoukseen saapuville maukkaat kirkkokahvit, niin kotoisten veh-nästen ja leivosten paljoudella varustautuneina kuin pöydälle mahtui.

Pian teinisiä täytyiikin viimeis-tä istuinta myöten ja vilkas pu-heensorina kuului joka puolelta. Siellä kysyttiin: — Missäs sie nyt uot? Täällä taas: — Kylhä mie siut tuntisi, mut kuka sie uot, ku en muista nimmi?... Niin edel-leen tarina jatkui. Siinä siirryttiin pöydästä toiseen, piti näet yhden ja toisen ystävän ja tuttavän kanssa edes joku sana vaihtaa, vaikka kuinka paljon olisi tarinaa tässäkin pöydässä vielä ollut.

Kahvitarjoilun aikana Aimo Kuisma toivotti meidät tervetul-leiksi tähän jo perinteelliseen kylä-kokoukseen, kertoen samalla miten nämä kokoontumiset saivat alku-säyksen ja tuntuu olevan suo-sittu edelleenkin, kun olemme taas näin suurella joukolla saapuneet yhteen muistelemaan entisiä ja tapaamaan vanhoja ja uusia ystä-viä ja tuttavita.

Muusta ohjelmasta mainitta-koon Kari Pappisen trumpetti-

esitykset, Heikki Söderströmin laulut kitaran säestyksellä ja Elma Huuskan lausumat runot — Malmikellot ja On herttaista aja-tella...

Sitten tulikin jo emäntien pu-heenvuoro: — Nyt piirakoita syö-mään! Niitä olikin varustettu run-saasti ja ne olivat hyviä, samoin kalja. Aijai kuin se oli hyvää! (toimittaja yhtyy kaljan kehumi-seen) Kiitoksii kaljasta, samoin ku piirakoihe tekijöil ja antajil!

Kirkonkyläläisten terveiset kylä-juhlaamme toi Aapro Jääskeläinen Pirkkalasta, esittäen samalla myös toivomuksen, että he saisivat osal-listua joukkoomme ja järjestettäi-siin yhteinen kyläjuhla ensi kesänä Pirkkalassa. Niinpä järjestäydyt-tiinkin kokoukseen, jossa puhetta johti Usko Koiranen ja sihteerinä toimi Aimo Kuisma. Tehdystä esi-tyksestä valittiin juhlatuomikunta johon tulivat valituiksi Eva Koiranen, Ida Naskali, Eino Koiranen, Usko Koiranen, Kaarina Kekki ja kokoonkutsujana Aapro Jääskeläi-nen.

Jyväskylän sakkolaisten terveh-dyksen esitti Arvi Paussu.

Niin olikin aika jo rientänyt ilta-päivän puolelle ja kotoiset aska-

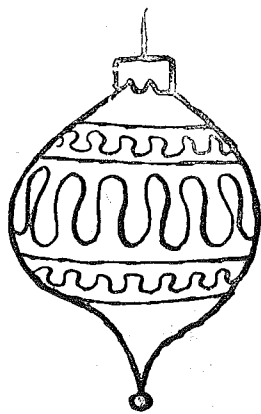
Kotipolku

*On kotipolku hiljentynyt aivan.
Ei kulkijoita siinä paljon näy.
On osa jättänyt jo elon laivan
ja toiset suurempia tietä käy.*

*Niin usein kotipolun santaa
kulki silloin nuoret norjin askelin.
Kun päivä painuu kohti taivaan
rantaa,
käy tietä vanhat jaloin väsynein.*

*Katsoo kotipolun kulkijoita
kukkapiennar väriloistossaan.
Kauan ei samat kulje teitä noita.
Kauneus uusi nousee kukkimaan.*

Elsa Tuokko

reet ja asiat palasivat vähitellen yhden ja toisen mieleen, voittaen niin rattoisan yhdessäolon tunteen. Mutta, kun kuin uudelleen olisi nähnyt kaikki sen entisen, mitä ystävän, tuttavan, tai naapurin kanssa äsken olimme muistelleet.

Kuitenkin monelle meistä jäi tästä tilaisuudesta outo, ankea, tunne siitä, tuleeko kyläjuhlastamme vast'edes muodostumaan toinen pitäjäjuhla, vai olemmeko vain omassa kyläkuntamme piirissä ja pidämme kuokkavieraat arvossa!?

Matti Riikonen

Sakkolan mies

Silloin kun Hiitolan ja Raudun rata ei vielä ollut liikennöitävässä kunnossa, kuljettiin Viipuriin mennessä ensin Kiviniemestä laivalla Antreaan ja sieltä edelleen junalla, tai sitten maanteitse. Ajettiinpa joskus tämä 90 km matka polkupyörällä. Autoja ei silloin ollut.

Jouduin hyvin usein käymään Viipurissa, milloin osuuskaupan asioilla tai omilla ostoksilla. Näillä reissuilla tutustuin ikäiseeni (olin silloin 18 v) viipurilaiseen ajurin tyttöön, Alliin. Tämä tuttavuus teetti monta asiatonta reisuja.

Kerran kävi niin hullusti, että en ehtinyt junaan, tuli ravattua Allin kanssa ympäri kaupunkia. Nyt tuli tukala tilanne eteen. Ei ollut yökortteeria tiedossa, ei liioin rahaa. Pojalta meni naama totiseksi. Mutta ei tyttö sitä pahoitellut, päinvastoin nauraa kihersi, että nyt on hyvää aikaa käydä Monrepoossa, jonne aina halusit mennä!

Aseman vierellä oli pika-ajurien asemapaikka, jossa odottivat kyydittäviä. Tyttö pinkaisi sinne ja haki isänsä. Jotain asiaa taitaa olla, kunhan vaan ei ottaisi kyytiä Monrepoon, ajattelin tuskaisena. Ei ottanut kyytiä, iloisesti lirkutti, että sie lähetkii meil yöks! Isä lupas. No, se vielä puuttu. Mennä nyt tuntemattomana ajurin kotiin. Tilanne oli kuitenkin sellainen, ettei valinnan varaa ollut.

Ajuri-isäntäkin tuli kohta kotiin ja pyysi kanssaan sajulle. Siinä sivussa alkoi kysellä, kuten asiaan kuuluukin, mist sie uot? Mikä on siu nimmeis? Mitä tiet ja paljon muutakin. Ajuri kertoi, että kyllä hän sakkolalaisia tuntee, sellaisia "parisniekkoja", sieltä Petäjärveltäkin Tuokon Aapron, joka parisoi porsailla.

Kun illallinen oli syöty, alkoi

isäntä jutella, miten eräs Miehiäkälän mies arveli muuatta hevos-huijaria Sakkolan mieheksi.

Kerron tämän ajurin tarinan muistini perusteella:

— Viipurin markkinoilla kävi säännöllisesti hevosilla kauppaa käyvä mies, jota sanoivat vain Taneliksi. Kukaan ei tiennyt hänen oikeaa nimeään, eikä sitä mistä hän oli kotoisin. Taneli osti ja vaihtoi hevosia, oli kyseessä hyvä tai huono.

Kerran Taneli osti ensimmäisenä markkinapäivän iltana hyvin takuisen ja kaikinpuolin huonon näköisen hevosen. Hinta oli halpa

Muistoja Viljakkalasta

Ei lapsuuden muistoja riistää voi pois,
mikkää maalline mahti.
Ei paikkaa nii rakasta missää ols,
ko ol se Vilakkala Keltaslahti.

Voi lapsuuve aikoa huoletonta
ko juoksin siel Kaulini pelloil.
Mut kauneimmat kullerot seppelien
siellä kasvoivat Makkaran pelloil.

Mite usjast kesäl juostii myö uimoa
sin Makkaran rantaa...
Sen jälkie en missiä uo näht
nii hienuo ja valkosta santoa.
Voi mite ihana sukeltoa ol kirkkaaha
Suvanno vettie.
Iha selväst muistojen kätköistä ne
tulluot silmäin ettie.

Oi kartano iso minua leikeissäin
se Viskarin valkone talo.
Voi mite syväst riipaskoa,
ko kuulin et sekkii palo.
Ne Suvannon laineet mielessäin
katselen Juurijokkee...
Aattelen syvällä sielussain,
et kaik' ihmene voa suap kokkee.

ESTER K

Kuolleita

Anna-Maria Ahman, o.s. Kurikka, synt. 9.4.1885 Sakkolan Petäjällä. Kuoli 22.8.1973 Valkeakoskella.

Toivo Johannes Heikurinen, synt. 16.2.1911 Sakkolassa. Kuoli 27.9.1973 Lahden kaup.sairaалassa. Hän oli ensimmäisiä ammattiautoilijoita Sakkolassa, harjoittaen myös linja-autoliikennettä 7 hengen henkilöautolla Sakkolasta Viipuriin ja Käki-salmeen.

Marraskuun 10 päivänä 1973 kuoli Valkeakosken sairaalassa Lempi Liua, o.s. Lappalainen. Hän oli syntynyt Heinjoella 4.4.1906. Lapsuusvuotensa hän vietti Sakkolan Kiviniemessä. Avioliiton solmittuaan tuli kotipaikaksi Valkjärvi. Hän kävi Kanneljärven kansanopiston, otti osaa Kiviniemen nuorisoseuran ja marittayhdistyksen toimintaan, sekä kuului Lotta-Svärd järjestöön.

VELJEANI VILHO SIPILAISTA MUISTELLESA

Haluan ensiksi kiittää kaikkia Vilhon ystäviä, jotka hänelle ystävyystta osoittite hänen elinaikanaan. Kiitän Sinua Kurikan Heino tässä lehdessä kirjoittamastasi muisteloista ja Sinua Männikön Toivo jo aikaisemmin muissa lehdissä olleissa muistokirjoituksista. Kiitän muista kaikkia, jotka hänen siunaustilaisuudessaan osoittite hänelle kunnioitusta niin kukkasin kuin odresseinkin. Oli mieltä liikkuttavaa nähdä, kuinka Vilhon ikätoverit, nyt jo harmaantuneet, hänelle lämpimin sanoin viimeiset kukkatervehdyksensä toivat.

Vaikka jokaisella meillä on omat hyvät ja huonot puolensa luulen, että Vilho oli niitä harvoja jolla ei tullut riitaa kenenkään kanssa. Hänellä oli sopuisa ja auttava mieli. Monet ovat nekin kodit täällä nykyisellä paikka-

koska myyjä halusi päästä hevosesta eroon millä hintaa vain. Taneli talutti tamman erääseen aitanurkkaukseen, jossa oli hänen nelipyöräiset "telekkansa". Siellä Taneli yöpyikin.

Nyt alkoi täällä hevosen kunnostus. Taneli harjasi, pesi, syötti ja erikoisesti juotti ja oli juomaveteen jotain sekoitettavaa. Tammakin pian kohotti päätään parempaan asentoon.

Aamulla Taneli kävi katsastamassa markkinatilannetta, mutta palasi kohta tukikohtaansa ja alkoi taas hevosen hoidon, harjaten, vähän syöttäen, juottamisen ollessa edelleen tärkeä. Taneli juotti hevosta pienissä erissä ja aina tiputtaen pullosta jotain ainetta juomaveteen. Ihme ja kumma: Tamma alkoi nostella jalkojaan kovin kevyesti ja pää oli jo ylväästi pystyssä.

Siinä lähellä puoltapäivää lähti Taneli kauppoja hieromaan. Ostajia alkoi heti kierrellä kevyesti astelevan hevosen ympärillä. Tekipä joku jo tarjouksenkin. — Ei käy, narahti Taneli, hevonen kotona kasvatettu ja hevosista parhaita.

Tuli kaksi tukevaa miestä, toinen sanoi olevansa hevosen tarpeessa, toinen naapurina mukana hevosasiantuntijana. — Kylhä tää näyttää oleva siul sopiva hevone. Osta jos hinnoil sovit! — Nyt Taneli alkoi hieroa kauppaa ja sanoa pamautti lopuksi, että ota tai jätä! Ostaja alkoi ankaran tinkimisen, mutta Taneli hiljalleen käveli pois päin. Ostajalla tuli kiire perään ja teki kaupat. Tamman ostajat silittivät ja taputtivat hevosta ja kehuivat, että tuli tehtyä hyvä kauppa.

Hyvän kaupan kunniaksi ehdotti ostaja kaverilleen, että eikös otettaisi pienet harjakaiset. Asiantuntija arveli, että kyllä se kan-

ASA-Cordes
Ulkomitoiltaan markkinoiden pienin 4 kg. täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm.
Ruostumatonta terästä.
Pesurumpu itse irroitettavissa.
Vapaavalintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
MODERNI TAVARATALO
Lempäälä, puh. 74 402

nattaa. — Otetaan pienet ja lähdetään kotiin.

Niin siinä istuttiin ja kiikaroitiin kunnes pullo oli tyhjä. Mutta olihan repussa toinen ja kiikarointia jatkettiin.

Tammakin kyllästyi seisoskelemaan ja rupesi pitkäkseen, kuten humman omistajatkin.

Vasta aamulla kaverukset heräsivät vilusta väristen. Tamma veteli rauhallisia unia. Miehillä oli pää kipeä ja kaikinpuolin huono olo. Näin oli syytä ottaa jälleen pullosta parannusta ja sitten lähdetäisiin kotiin.

Lähdössä tuli pulma eteen: Tamma ei halunnut nousta jaloilleen, ei hyvällä eikä pahalla.

Miehet tuumimaan tilannetta, eikä enää kehuttu hyvää kauppaa, vaan arvelivat, että taisimme pettyä pahan kerran. Kuka mahtoi olla ovela myyjä, jolta tämän kaikin ostimme? Hetken mietittyään arveli asiantuntijanaapuri, että "vaikka olisi ollut Sakkolan mies!"

Matti Ville

kunnalle, jonne hän näin joulun alla joulukuusia vei.

Nyt sytytämme yhden kynttilän lisää omaistemme hautakummulle ja muistellemme heitä kiittäen ja kaivaten.

Joulurauhaa toivottaen

Taimi Sipiläinen

Vuosia täyttäneitä

85 VUOTTA täytti emäntä Maria Koiranen, o.s. Rämö, 16.11.1973 Hallkossa. Hän kävi Kurkijoen karkajaloukkoulun, Sakkolassa hän antoi apuaan monissa eläinten sairaustapauksissa. Hän kuului Kiviniemen nuorisoseuraan, sekakuoroon ja marittayhdistykseen. Merkkipäivänä kävivät Maria Koirasta onnittelemassa Kiviniemen Martat ja nuorisoseura.

80 VUOTTA täytti 7.10.1973 Alma Meskanen Lempäälässä. Hän on kotoisin Sakkolan Haparaisista.

80 VUOTTA täytti 23.10.1973 maanviljelijä Albert Viskari Oriveden Mansikkalassa.

Varsinkin vanhempi Vuoksen laakson väki tuns Albert Viskarin nuor-

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLAMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

RAKKAAMME

HELENA KURIKKA

(o.s. Naskali)

* 23. 6.1901 Sakkolassa

† 20.11.1973 Vammalassa

Kiittäen ja kaivaten

Puoliso
Aino, Paavo, Jouko ja Jari
Sinikka, Heikki ja Päivi
Sisaret ja veljet perh.
Muut sukulaiset ja ystävät

Oi rauhaa päätetyn päivätyn,
Hyvät enkelit suojaavat nukkujan yön.
On loppunut elämän rauhattomuus
Sulle nousee kirkkaana päivä uus.

Siuanus toimitettu 1.12.1973. Kiitämme osanotosta.

ruusvuosinaan alueen parhaisiin keskimatkojen juoksijoihin kuuluvana kepeäjalkaisena urheilijana ja voimistelijana. Albert Viskarin seurat olivat Vilakkalan Nuorisoseura ja Sakkolan Jäntevä. Urheiluvuosien perua lieenee vieläkin keveästi nouseva jalka ja hyvä terveys.

Kuitenkin Sakkolan ympäristössä soittaja Albert Viskari lieenee tunnettu parhaiten. Monet olivat ne häät, kihlajaiset, erojaiset, iltamat, talkoot ja "kalenat" joiden tanssin tahti saatiin Albert Viskarin haitarista.

Albert Viskari syntyi Sakkolan Vilakkalassa 1893. Viljeli Meskasenmäki nimistä tilaansa Vilakkalassa talvisotaan asti ja jatkosodan aikana. Sotien jälkeen hän osti Orivedeltä Mansikkalan tilan, jossa edelleen elelee eläkevuosiaan viettäen.

60 VUOTTA täytti 5.8.1973 Sievi Partanen, o.s. Leppänen, Tampereella. Hän on syntynyt Sakkolan Hovinkylässä.

60 VUOTTA täytti 14.9.1973 Kerttu Moitus, o.s. Nuora Lempäälässä. Kotoisin Sakkolan Haparaisista.

60 VUOTTA täytti 23.10.1973 Sirkka Maria Hakulinen, o.s. Karonen, Vesilahden Jokioisissa. Hän on syntynyt Räisälässä. Kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

60 VUOTTA täytti 6.11.1973 rouva Aili Partanen, o.s. Raaska, Viialassa. Hän on syntynyt Kiviniemäläisiä ja kuuluu Kiviniemen marittayhdistykseen.

60 VUOTTA täytti 29.10.1973 Pertti Vulli Toijalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Röykkylässä.

60 VUOTTA täytti 8.11.1973 Jaakko Käppi Lempäälän Kuljussa. Hän on kotoisin Sakkolan Kiviniemestä.

60 VUOTTA täytti 13.11.1973 Viljo Naskali Turusta. Hän jää samalla päivämäärällä eläkkeelle työkimestarin virasta puolustuslaitoksessa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Ojaniemi.

50 VUOTTA täytti 24.10.1973 Hilka Oksanen, o.s. Nuora, Saarijärvellä. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjärvä.

50 VUOTTA täytti 10.11.1973 Onni Nalli Särkisalmella. Entinen kotikylä Sakkolan Kaarnajoki.

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin Tampereen Vanhassa-kirkossa Reijo Lemmetti ja Pirkko Sipilä Tampereelta. Sulhasen vanhemmat ovat Aapo ja Tytyne, o.s. Nuosiainen, Sakkolan Petäjärveltä.

○ Kotiteollisuuden keskusliiton täyttäessä 60 vuotta ja viettäessä juhliaan 27.10.-73 Helsingissä kunnioitettiin monien kotiteollisuuden hyväksi työtä tehneitä kansalaisia.

Kotiteollisuuden keskusliiton esityksestä on kotiteollisuuden mitalin saanut toimitusjohtaja Tytyne-Kerttu Virkki.

LÄÄKETIETEEN LISENSIAATTI

Helsingin Yliopistossa on Lääketieteen Lisensiaatin tutkinnon suorittaneita Tapio Innamaa Valkeakoskelta. Äiti Hilka Innamaa, o.s. Hartikainen, on Sakkolan Hovinkylästä.

Säätiön opinto- avustukset

Suvanto-säätiö jakaa jälleen, käytettävissä olevien varojen salanimissa rajoissa, opintoavustuksia opiskelijoille. Opintoavustuksia myönnetään ammattikouluissa, opikoulujen lukioluokilla, erilaisissa opistoissa ja korkeakouluissa opiskelijoille. Avustuksen saannin ehtona on, että anoja taikka hänen vanhempansa ovat olleet henkikirjoitettuja Sakkolassa vuosina 1939 tai 1944.

Hakemukset on lähetettävä en-

nen tulevan helmikuun loppua osoitteella Yrjö Raaska Mantere 37500 Lempäälä. Anomukseen on liitettävä selvitys siitä, missä koulussa opiskelee, aikaisemmin säätiöltä saatu avustus, missä kylässä hän itse taikka vanhemmat ovat asuneet v. 1939 tai 1944, sekä anojan tarkka osoite.

Toimituksen tuoli

Joulunumeroa on jo valmisteltu pari viikkoa, vaikka tämä hetki on vasta marraskuun loppua. Täällä toimituksessa kun on eletävä paljon toisten aikaa edellä. Kiitän

kaikkia avustajia, asiamiehiä ja "lukeneita". Lehteen sopii paljon tavaraa, jota en toisten avulla pysty kokoamaan, joten jatkukoon tämän loppuvuoden runsas kirjoitusten tulo ensi vuonnakin. Tässäkin numerossa on monelta suunnalta Suomea lähetettyjä. Sama tapa jatkukoon. Siitä tuo jälleen lähtee pyörimään, lehden teko. Tilauksinta on entinen halpa 8 markkaa, vielä ensi vuoden. Muistakaa myös tilaus, siitä riippuu talous! Tältä vuodelta on muutamia maksamatta, joista pienen pieni huomautus Matti Myöhäisille.

Urheiluaiheita on kuluneena vuonna ollut poikkeuksellisen runsaasti, minä olen kumminkin jo aiheen puolesta imetty loppuun. Joten auttakaa miestä mäessä ja mäen allakin. Kolmen seuran osallakin olisi paljonkin parsittavaa, toisista kylistä on melkein asiat kertomatta, en silti uskalla parsia, jos neula pistääkin sormeen.

Tavataan tällä palstalla kun helmikuun helistää.

Hyvää Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle toivottaa toimittaja.

Uusia ylioppilaita

Saarijärven yhteiskoulusta Anja Tannermäki Lannevedeltä. Äiti Laina, o.s. Nuora Sakkolan Petäjärveltä.

Ruoveden yhteiskoulusta Pirjo

TOIVOTAMME KAIKILLE YSTÄVILLEMME

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

SUVANNON SEUTU

Haiterman poika kuvassa.

Nii siin voa käi, jot talo tul maksettua ja sen maitotalo ansiost sen seuvu ihmist vaurastuit ja saivat raha-asjoase hyvyiä reiloa ja peltuase kasvamaa. Sillo koko moaviljelys ja karjanhoito tekkiit täyskäänökse parempoa suuntaa ja nii isännät ko emännät ki olliit sen maitotalo jäsenii ja asjakkaita iht laijastoa ja niitä palkintolusikoil ol joka talos piironkilaatikos, kel enem, kel vähemp. Ne uuras-tukset ko niät palkittii hopijaisil lusikoil. Teä maitotalo asja ol miu mielestäi nii hyvä, jot mie en malttant jätteä tätä hoastamatta tässäkeä yhteyves, siitaki huolimatta vaik sen jokahine siel asunt tieteä yhtä hyvi ja paljo paremmi ko mie.

Tästä tiehoarast ko läheteä mäneä oikija puoleista tietä ni oikijal puolel ol ensiks Naskali Anti talo 23. Jalmarha siin tais viime-seks olla isäntän. Hyö ostiit ja möivät lehmii. Mikä kelpas pito-lehmäks ni peäs johonki talluo maito-sammoks, mut huonommat hyö teurastiit ja käivät Kasarmil ja Kivniemes myömäs lihat. Se ois melkone lehmäkarja mikä käi sielt Naskali leävä kautta. Lehmii hyö ostiit paljo Pyhäjärve puole kylist ja sen seutukunna isännät käivät hyvi ussei heil asjoil.

Tästä saiki yks tilapäine piikatyt-tö puhhie aihetta. Heä hoasto jot ko, ainaki hänel, ouvo näköne mies tul tuppoa, ni Antil ol ain se sama läksy valmien. Heä vastas vie-roal jot — Päiveä, päiveä! No, mitä kuuluu Pyhäjärve miehel, ja sit siihe perreä anto emännil ohjet: — Pankoa naiset saijuu kiehuma!

EKA KARPPANEN:

HIEROJALLA -RÄÄKISSÄ

Useimmat ihmiset potevat sel-käsairauksia, kuulin äskettäin jon-kun lääkärin esitelmöivän. Menin itseini: olin äskettäin venäyttänyt selkäni, käynyt kiropraktikon ma-nipulointavana, potenut parin vii-ikon ajan jälkijäykkyyttä — — — venäyttänyt selän uudestaan, käy-nyt toistamiseen kiropraktikolla,

Minkä jälkie juttu keänty toas nii-he lehmäkauppoi.

Iha siin vieres ol Eljakse (Koi-rase) perikunna talo 24. Lauriha siin ol isäntän. Eino-velj ol teht talluase siihe lähel 25 ja viel niiko helmnuhan samal puolel tielaijas ol ensi Silvasti Yrjö talo 26. Nas-kali sisaruksii, Maikki ja Aino, ta-lo 27 sitte (Anti tyttöläi). Teä jäl-kie vasemmal ol Koirase Tuomoa perikunna talo 28, tätä sannoit Ala-Koiraseks, ko hyö enne asuiit siin vähä alempan ja syrjempän. Nyt viimeiseks täs asu kunnakirjur Juho Koiranen. Siel vanhas Ala-Koirases asu reätäl Alpert Koira-nen 29 ja samal ettäisyvvel tiest ol entine Valtosii talo 30, mikä ol Kopose Aukusti hallus nyt viimi-seks. Melkei samal kohal, likempän moantietä ol Ylä-Koirasii talo 31, mis veljeksist Etvart ol jeänt yh-teistä kottii hoitelemmaa. Ale (Kuisma) Toivo talo ol siin seu-roavan 32 ja viel likempän tietä siin ravis ol Valtose Hilma talo 33.

Jatkuu seur. numerossa

jälkijäykkyyttä jälleen. Tehoste-tusta liikunnastakaan ei tuntunut olevan apua. Muistin jostain kuul-leeni, että vai parantolahoidosta tai hieronnasta voisi selkäsairauk-siin saada apua.

Onnistuin saamaan puhelinyh-teyden hierojaan, oikein urheilu-sellaiseen. Olisiko mahdollista ti-lata aikaa? Tänään? — Ei, ei. Ei huomennakaan. Ei tällä viikolla.

Ensi kuukin on jo pitkälle varattu. Katsotaanpa, olisiko tullut peruutuksia. Juu perjantaina kello 14. Sopiiko? — Sovittu.

Perjantaina sitten makuulla hie-rojan lavitsalla. Kysymykseen, olenko ennen ollut hierottavana vastasin, että toistakymmentä vuotta sitten samanlaisen selkä-vamman sattuessa olin ollut erään saunan hierojalla. Toiseen kysymykseen, kestänkö kovaakin kä-sittelyä, arvelin, että enköhän — ja ellen kestä niin älähdän. No tuo älähtäminen tapahtui melko pian. Ensi kouraisut toivat mieleeni ku-van keskiaikaisesta inkvisitiosta. En uskonut luiden ja lihasten py-syvän ehjinä moisessa käsittelys-sä, mutta inkvisiittori selitti, että vastahan tämä käy puolella tehola. Yritin vakuuttaa, että kyllä siinä on tehoa tarpeeksi ja toivoin hartaasti, että hierojan asiantun-temus olisi parempi kuin omani.

"Eipä ihme, että on selkäkipua, jäykiksi ja koviksi ovat lihakset käyneet", jutteli hieroja pehmitel-lessään sääriäni. "Jalkapöytäkin on ihan jäykkä."

"Mikä mahtaa olla sellainen kipu, kun joskus yhtäkkiä tuntuu jommassakummassa jalassa päki-äisen kohdalla", kysyin. "Saattaa tuntua vain hetken tai vaivata tuntikausia."

"Lihäsjännitystä, lihaskramppia vaan — johtuu juuri lihasten jäyk-kydestä", kuului vastaus. "Kyllä sen pitäisi tällä korjaantua."

"Veltona, veltona vaan, — ei saa jännittää", neuvoi hieroja.

Hammasta purren ainakin yri-tin olla jännittämättä.

Yksitellen pehmitettiin jokainen raaja, jokaista lihaista ja jokaista niveltä myöten. Sitten olkapäät, rintalihakset — käännös vatsalle — selkäpuoli kokonaan hartioita oikein kyynärpäällä murjoen, lo-puksi niskalihakset ja pää.

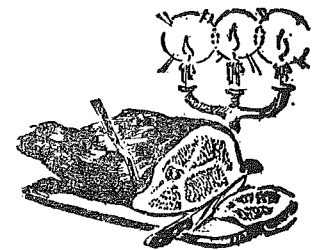
Kokonaisen tunnin sitä räkkiä kesti. Hierojan juttelua, että hie-ronnan jälkeen tuntee olonsa ke-veyksi, en ainakaan tämän kerran jälkeen voinut uskoa todeksi.

Kun sitten piti sopia seuraavas-ta käsittelystä, arvelin etten ky-kene siihen ainakaan ennenkuin kuukausi on kulunut. Hieroja oli kuitenkin toista mieltä. Jos pide-tään kuukausi väliä, voi lihasten huono kunto palautua ja on taas aloitettava alusta. 10 päivän pääs-tä löytyi vapaa tunti ja siitä sit-ten sovittiin.

Seuraavana aamuna olin täynnä mustelmia. Niitä oli säärissä, ja reisissä, molemmat käsivarret kyy-närpään ja olkapään väliltä kaut-taltaan sinipunervat. Solisluiden alapuolella olevat rintalihakset oli-vat monen värin kirjavat ja ki-peät. Onneksi olivat piilossa vaat-teiden alla. Kertoessani työpaikal-la olleeni hierottavana, virkkoi eräs työtoveri kateellisen tuntuise-na: 'Jaa-a, nyt olet varmaan kuin uusi ihminen.'

Kyllä varmaan niin, ei tosiaan monikaan paikka minussa tuntu-nut olevan sama kuin ennen. Ja entäs kun vaimo näki tuon kirja-vuuden, kauhistui hankin pahan kerran ja puki epäilyksensä sa-noiksi: 'Ei, — tuo nyt ei ainakaan voi olla terveellistä.'

Mutta ennenkuin kymmenen päi-vää oli kulunut ja toistamiseen menin inkvisiittorini luo, olivat ki-peydet ja mustelmat tipotiessään. Mainitessani hierojalle mustelmis-ta, väheksyi tämä selvästi koko ilmiötä: 'Pinnassa olevat heikot verisuonet siinä vain ovat katkeil-

leet mutta kyllä ne joutivatkin. Tilalle tulee uudet kestävämmät.'

Kyselyyni, montako kertaa te-hokkaaseen hierontahoitoon tarvi-taan, vastasi hieroja sen olevan hyvin yksilöllistä, mutta keski-määräisesti noin 10—20 kertaa. — — — 'Ohoh, ovatpa nämä li-hakset jo aivan toiset kuin vii-meksi — eihän näihin tarvita edes kymmentä kertaa.'

Vain muutama pieni mustelma oli näkyvänä merkinä toisesta hierojalla käynnistä, mutta kolmas käynti oli jo täysin mustelmaton ja kivuton. Aloin jo kaivata noita murjontatunteja. Odotusaika sen sijaan muuttui kerta kerralta pi-demmäksi, jopa kuukauden mit-taiseksi. Varsin halkeaksi teki mieleni hierojan ilmoitus, että seu-raavaan, viidenteen kertaan voi-simmekin tällä erää lopettaa, — kun jo kesäkin on tulossa...

Siihen se kamalan ihana mani-pulointi sitten päättyi. En kuiten-kaan toivo selkäni kipeytyvän uu-delleen vain päästäkseni hierojal-le, sillä pääseehän sinne toki kun-nossa ollenkin, kuten varsinkin urheilijoiden on tapana. Juuri nuo kuntokäsiteltävät näyttävät oival-taneet, miten oikeassa onkaan vanha viisaus: terveydenhoito on kannattavampaa kuin sairauden-hoito. Kannattavampaa hoidetta-van kannalta. Hierojani taksa oli 20 markkaa tunnilta — kokonai-selta tunnilta kovaa työtä ja asiantuntemusta. Minkähänlaista sairaudenhoitoa olisikaan nykyisin mahdollista saada kahdellakym-menellä markalla.

Ella Roivainen
Jokipohjantie 45 B 6
33800 TRE 80

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON
SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1974 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 8 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 - 77 843. 19.1.-74 jäl-
keen puh. 931 - 734 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

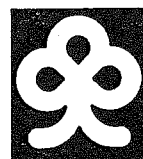
NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalia ja laskuun.